

Hnúšťanský hlas

Kultúrno-spoločenský mesačník obyvateľov Hnúšte a okolia

Ročník XII.
www.hnusta.sk

Rozširované bezplatne.
www.mskshnusta.sk

september 2016
msks@hnusta.org

Vitaj, september!

My z redakcie mesačníka Hnúšťanský hlas vám prajeme, aby ste s ľahkosťou srnky naskočili na rozbiehajúci sa vlak školských a pracovných povinností. V tomto čísle vás budeme sprevádzať akciami, ktoré sa v našom meste a jeho okolí udiali, ako aj tými, ktoré nás ešte len čakajú. Pracovník MsKS nám objasní históriu priemyslu v Hnúšti, dočítate sa o skvelom projekte Stopy, ktorý sa tiež snaží o zachovanie histórie, o športových a folklórnych úspechoch vašich detí, o dychovej hudbe nášho mesta, o majstrovi sveta v chôdzi a mnoho iných zaujímavých článkov. Nech mesiac september príjemne vystrieda letné prázdniny aj u vás, aby ste s úsmevom na tvári zvládli nákupy všetkých školských pomôcok, zápisy detí na rôzne krúžky, ktoré tento rok ponúkajú školy, Centrum voľného času a Mestské kultúrne stredisko. Aby ste s láskou uskladnili plody vašich záhradiek a v zime z nich mali opäť radosť. Prajeme vám príjemné čítanie s bylinkovým čajom v objatí vašej obľúbenej deky.

Mgr. Diana Vojenčiaková, zodpovedná redaktorka HH

Ďakujeme! Ešte plní dojmov z tábora a už opäť sadáme do lavíc.

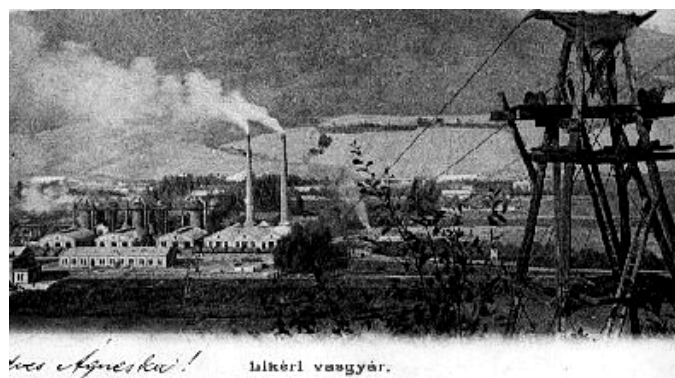

Skutočne 140 rokov priemyslu v Hnúšti?

V týchto dňoch sa mi do rúk dostala brožúrka z roku 1976, ktorá bola venovaná pompéznym oslavám storočnice priemyslu v Hnúšti. To by znamenalo, že v tomto roku by sme si mali pripomenúť už 140. výročie priemyselnej výroby u nás. Avšak v historických análoch rok 1876 (údajný rok zažatia prvej vysokej pece) nikde nenájdete ako prvopočiatkový rok spriemyslenia Hnúšte! Banský a hutnícky priemysel v Hnúšti má ďaleko staršie korene ako sme si zrejme mysleli na oslavách v roku 1976. Výroba železa a jeho spracovanie patrili k najstarším výrobným odvetviam na Slovensku. Bohaté ložiská kvalitných rúd, hojnosť lesov, dostatok vodnej energie vytvárali priaznivé podmienky pre rozvoj železiarstva aj v Hnúšti. Železo sa spracúvalo cez stáročia kladivom, neskôr poháňaným vodným kolesom tzv. hámmrom (fabrilibus domibus, qui vulgo hamur vocantur). Hámmr znamenal tú časť železiarskej huty, v ktorej sa spracúvala železná hruda, vytavená v kusových peciach vykúvaním pod vodným kladivom na úžitkové železo, najčastejšie tyče. Pojem hámmr sa užíval pre celú železiarsku výrobnú jednotku, vrátane taviacej pece. Prvé hámmre na vodný pohon sa objavili v Slovenskom rudohorí. Ján zo Štítnika dal do zálohu v roku 1344 Mikulášovi, mešťanovi z Jelšavy majetkový podiel i s kováckym domom, ktorý sa ľudovo nazýva hámmr. Ide o prvé písomné zachytenie existencie tohto zariadenia, nielen na území Slovenska, ale v celom Uhorskom kráľovstve. K rozvoju železiarstva na Slovensku od 16. storočia prispeli okrem baníctva aj vojenské potreby vyvolané jednak tureckou expanziou, ako aj povstaniami uhorských stavov. Vznikali početné huty a hámmre, najmä v oblasti rudohoria, kde boli najbohatšie zásoby ľahko tavitelnej i prístupnej rudy, aj dostatok paliva – dreveného uhlia. Je možné, že výrobu a spracovanie železa môžeme datovať od neskorej doby rímskej cez obdobie sťahovania národov až do slovanského obdobia. Veď vieme, že rímsky cisár Marcus Avrelíus okolo rokov 161 -180 n.l. v okolí Hnúšte porazil tu usadených Gótov a Markomanov, ťažili tu? Nejaký rozsiahlejší archeologický výskum v našich zemepisných šírkach nebol robený a preto neexistuje významný dôkaz o metalurgii železa v okolí Hnúšte z týchto období. Hutníctvo železa je tu však nepochybne staršie ako ho zaregistrovali historické pramene. V katastrálnom území Hnúšte sa s kutacími prácami a ťažbou začalo v druhej polovici 18. storočia. Prvým ťažiarom zaujímavým sa o ťažbu železných rúd v chotári Hnúšte bol Ján Bodó zo Štítnika, ktorý 27. má-

ja 1758 požiadal v mene Mikuláša Kubínyiho Nižší banský súd v Dobšinej o udelenie výhradných kutísk v hone Hanušková, Grajciarová, Konvenica a Dubica. Vďaka pozitívnym výsledkom sa aj Terézia Kubínyiová rozhodla v roku 1760 zintenzívniť banské práce v lokalite Hanušková (severná časť Šteповho vrchu smerom k Mútniku). Požiadala banský súd o povolenie raziť jednu kutáciu a jednu Dedičnú štôľňu spolu s hlavnou šachtou a ostatnými náležitostami potrebnými pre banskú prevádzku. Podobne v roku 1770 Andrej Abrahamčík na majetku Mikuláša Kubínyiho vykonal v lokalite Dolina – Vrch na deviatich výhradných kutiskách kutacie práce. Sám Mikuláš Kubínyi požiadal o udelenie výhradných kutieb vzťahujúcich sa na vyhľadávanie všetkých druhov kovov v hone Kamenistô. Ďalším novým podnikateľom bol Ján Krúdy, ktorý na lokalite Grajciarová v mene Terézie Kubínyiovej požiadal v roku 1772 o udelenie kutieb. Aj v blízkom Mútniku Tomáš a Ondrej Schnobelovci vyhľadávali drahé kovy a medenú rudu. Vyťažené rudy sa na mieste náleziska aj spracovávali. Prvá správa dokladujúca existenciu železiarne v Hnúšti pochádza z 15. októbra 1772. Výrobné zariadenie patrilo Štefanovi Törökovi. V roku 1780 na Sinci v hone zvanom pod Dubčekom kutal v piatich kutbách Pavol Adamovič. Kapitálovo mu pomáhali Juraj Bartók a Kubínyiovcí. Za zaujímavú správu tu môžeme považovať objavenie kobaltovej rudy.

Bansko-hutnícke podnikanie, ako sme mali možnosť registrovať vyššie, nebolo len doménou mužov. V prípade Hnúšte to bola Terézia Kubínyiová, ktorá dala ťažiť železnú rudu aj v kopci Murárskô. Železorudné žily

tu doslova vychádzali na povrch. Pre tuhú zimu a zlé prístupové cesty požiadala o prevádzkový pokoj v tamojšej štôľni ako aj v baniach v Hnúšti a Rimavskej Bani. V roku 1792 v Hnúšti prevádzkoval okrem nej dve slovenské vysoké pece – dúchačky aj Andrej Kubínyi.

Pokračovanie na ďalšej strane

Rimamuránsko-šalgotárjanska
železiarska účastinná
spoločnosť Hnúšť'a-Likier

Bansko-hutnícke podnikanie, ako sme mali možnosť registrovať vyššie, nebolo len doménou mužov. V prípade Hnúšte to bola Terézia Kubínyiová, ktorá dala ťažiť železnú rudu aj v kopci Murárskô. Železorudné žily tu doslova vychádzali na povrch. Pre tuhú zimu a zlé prístupové cesty požiadala o prevádzkový pokoj v tejto štôlni ako aj v baniach v Hnúšti a Rimavskej Bani. V roku 1792 v Hnúšti prevádzkoval okrem nej dve slovenské vysoké pece, dúchačky aj Andrej Kubínyi. Dňa 19. marca 1795 potvrdil substitučný banský súd v Banskej Bystrici kúpno-predajnú zmluvu medzi Andrejom Kubínyim z Hnúšte a Leopoldom Puchnerom z Banskej Bystrice týkajúcu sa predaja ¼ železiarne v Hnúšti ako aj dvoch železorudných baní, dúchačky, hámra za 3000 rýnskych zlatých v hotovosti spolu s právom ťažiť drevo pre potreby železiarne a hámrov v lesoch Klenovca a na Polome, ktoré Kubínyi vlastnil. V roku 1797 pracovali v Hnúšti dve vysoké pece – dúchačky, jedna patrila Andrejovi Kubínyimu, ktorý v nej v tom čase vyrobil 300 centov kovaného železa a druhá Terézii Kubínyiovej, ktorá vyrobila 525 centov kovaného železa. Začiatkom 19. storočia došlo k zmene vedenia železiarní. Dovtedajší majiteľ Andrej Kubínyi ako kapitán domobrany bol náhle povolán do armády. Vedením bol poverený cisársko-kráľovský nadporučík Pavol Kysel', s ktorým bola uzavretá zmluva 20. októbra 1800. V nasledujúcich rokoch sa železiareň topila v dlhoch a z neprijemnej situácie sa Andrej Kubínyi chcel dostať tým, že predal niekoľko banských podielov v Meďanom ako aj novopostavenú stupu pri štôlni sv. Anton Paduánsky v Kle-

novci. Zariadenie železiarne sa nachádzalo v zlom stave a preto Dištriktuálny banský súd v Smolníku určil komisiu, ktorá v Hnúšti 14. mája 1806 stanovila, že majetky budú podliehať súdu a ten ich zároveň dal pod správcovstvo Antona Popoviča. Pre nedostatok peňazí bol nútený prepustiť uhliarov a niekoľko robotníkov od vysokej pece. Neskôr sa Popovič zriekol dovtedajšieho správcovstva a ako dôvod udal vysoký vek. Do osudov železiarne v Hnúšti teda vstupuje bývalý vlastník železiarne v Zakopanom Ján Reichersdorfer z Vieličky. V Revúcej vznikla v roku 1807 spoločnosť nazvaná Železná kompánia. Na ďalší rok sa okrem zakladateľov – revúckych mešťanov a šteliera (majiteľa hámra) Andreja Šramka – pridali aj cechy, spojili niekoľko hámrov a vďaka úspechom sa chceli do spoločnosti pripojiť aj ďalší podnikatelia. 3. mája 1808 došlo k podpísaniu novej dohody a bola teda založená Muránska Únia. Kapitál spoločnosti bol 252 tisíc zlatých, jej úradným jazykom bola slovenčina. Únii sa darilo a vyplácala podielnikom vysoké dividendy. Unifikačné snahy po vzore Muránskej únie prišli vhod začiatkom 19. storočia aj pre rodinu Kubínyiovskú. V Rimavskej doline založila sa 13. mája 1809 spoločnosť Rimavská Koalícia, ktorá mala 22 podielnikov a jedným zo zakladateľov bola aj Muránska Únia. Sídlo bolo v Rimavskom Brezove, riaditeľom Koalície po Fridrichovi Foglerovi, ktorý býval v Hnúšti, sa stal Ondrej Pazár, ktorý písomnú agendu vybavoval v Hnúšti. Úradnou rečou bola latinčina. Vstup železiarne v Hnúšti do novovytvorenej spoločnosti bol dosť komplikovaný, pretože celý komplex mal v prenájme spomínaný Ján Reichersdorfer až do 14. februára 1810. V januári 1811 bola uzavretá dohoda medzi A. Kubínyim a Rimavskou Koalíciou o predaji železiarne. Reichersdorfer upozornil vedenie Koalície, že železiareň je zaťažená dlhmi. Ťažkosti s peniazmi rôznych veriteľov pretrvávali aj po smrti Andreja Kubínyiho (15. januára 1815). Ďalší podnikateľ Peter Kubínyi v roku 1811 predal železiareň v Hnúšti ako aj hámor v Klenovci a tak sa celý komplex železiarskych závodov v Hnúšti a okolí stal definitívne majetkom Rimavskej Koalície. Novoetablovaná spoločnosť spracúvala železnú rudu zo Železníka a palivo získavala z okolitých hôr. Ruda sa dovážala na spracovanie vozmi, ťahaných volským záprahom, zriedkavejšie koňmi. Obe spoločnosti v Železníku vlastnili 57% banských mier, v Rákoši 68%. V roku 1810 spolu vyťažili 10 600 ton železnej rudy a v 30.- 40. rokoch už okolo 15 tisíc ton.

Mgr. Martin Pliešovský, MsKS

Foto: súkromný archív autora, pokračovanie nabadúce

S akou ponukou prichádza Centrum voľného času v Hnúšti na školský rok 2016/2017

V septembri sa neotvárajú len brány škôl, ale svoju činnosť po prázdninách opäť naplno rozbieha i Centrum voľného času v Hnúšti. Vedeli ste, že centrá poskytujú príležitosti na aktívne trávenie voľného času pre ľudí od 4 do 30 rokov? Dnes k vám prichádzame s predbežnou ponukou na nový školský rok 2016/2017. Okrem krúžkov, ktoré už majú svoju tradíciu, hlavne tých športových, máme v ponuke i ďalšie a uvidíme či táto ponuka osloví tých, ktorým je určená, či si v nej dokážu nájsť niečo, čomu by dokázali venovať aspoň raz týždenne 1 až 2 hodinky zo svojho času. Spôsob trávenia voľného času, predovšetkým u detí a tínedžerov je veľmi dôležitý a niekedy aj náhoda môže ovplyvniť ich profiláciu v budúcnosti. Bohatú krúžkovú činnosť ponúkajú v našom meste i základné a stredné školy, preto sa usilujeme ponúknuť aj niečo iné. Je výborné, keď sa dieťa či mladý človek venuje športu a pritom si ešte nájde čas na nový cudzí jazyk alebo na objavovanie svojich kreatívnych schopností. Čím viac aktivít robí, tým je jeho život bohatší. Do predbežnej ponuky dávame v súčasnosti viac ako dve desiatky krúžkov zo šiestich oblastí a veríme, že väčšina z nich si nájde svojich priaznivcov. Otvorenie krúžkov bude závisieť na počte prihlásených záujemcov. Z tých, ktoré úspešne fungovali v minulých rokoch, ponúkame bedminton, kick – box, mažoretky, volejbal pre dievčatá, futbal, loptovo – pohybové hry. K nim pribúda možnosť otvoriť floorballový, gymnastiku, šachový krúžok a opätovne turistický krúžok, ktorý sa minulý rok pre malý záujem neotvoril. Dovoľme deťom, mladým ľuďom naučiť sa relaxovať v prírode. Kto raz turistiku okúsi, ten jej podľahne. Iný životný štýl predstaví deťom krúžok Ako žiť zdravo hravo a joga pre deti. Pre milovníkov písaného slova, umenia a folklóru ostáva v ponuke Hevi – klub, folklórny súbor Zrkadielko. Do ponuky pribúda hudobno – spevácky krúžok a tvorivé dielne sa pretavili do krúžku Kreativo. Mnoho detí túži starať sa o nejaké zvieratko. O tom, ako to robiť správne, sa môžu dozvedieť v chovateľskom krúžku. Včelárstvo má v našej doline silne zakorenenú tradíciu.

Mladých pokračovateľov tohto nádherného koníčka radi privítame v našom Bee klube. Skúmanie prírody okolo umožní deťom krúžok Enviroexplorer. Lásku k chémii či fyzike môžu malé deti v sebe objaviť pri zábavných pokusoch, ďaleko vzdialených od vzorcov, poučiek či výpočtov, v krúžku Hokus pokus. Pre rozvíjanie manuálnej zručnosti a trpezlivosti dávame do pozornosti modelársky krúžok a krúžok D ako drevo. Deti, ktoré chcú tráviť čas v spoločnosti svojich rovesníkov sú vítané v Relax klube pre deti s pestrou paletou činností a pre tínedžerov má tento zámer naplniť Teens klub. Kto rád nadväzuje nové priateľstvá aj v zahraničí, tomu ponúkame Klub medzinárodného priateľstva. V tomto školskom roku bude orientovaný na spoluprácu s partnerskými mestami z Českej republiky, Poľska a Talianska. Ak má niekto chuť meniť svet okolo seba alebo prispieť k jeho zmene, pre neho je určený krúžok Zmenáreň. Ten kto miluje podujatia, rôzne akcie a chce sa naučiť ako ich dobre pripravovať sa môže realizovať v našom Animo klube. Keďže dnes dominujú i pri hľadaní zamestnania cudzie jazyky, ponúkame možnosť získať základy z talianskeho, francúzskeho a ruského jazyka a to dávame do pozornosti nielen deťom a študentom, ale i dospelým do 30 rokov. S cestovaním a spoznávaním nových krajín a kultúr, ale i zákutí u nás doma prichádza krúžok Domanesed. Poslednou novinkou vo vzdelávacej oblasti je kreatívne programovanie pre 8-10 ročné deti v jazyku Scratch, kde môžu kresliť, tvoriť hudbu, príbehy či jednoduché hry. Je to zábavná forma programovania založená na intuícii a metóde pokus – omyl. Okrem krúžkovej činnosti budeme, aj v spolupráci s inými subjektmi, pre záujemcov pripravovať rôzne príležitostné aktivity, stretnutia so zaujímavými ľuďmi, súťaže. Počas prázdnin budeme tiež organizovať podujatia na príjemné a zábavné trávenie voľného času. Naš svet je taký, aký si ho urobíme. Veríme, že obyvatelia nášho mesta, malí i veľkí, využijú príležitosti, ktoré ich svet môžu obohatiť a naplniť novými skúsenosťami a zážitkami. Ak sme vás zaujali a máte chuť prispieť troškou do mlyna, pozývame zapojiť sa do našej výzvy Hľadáme názov a logo. Chceme dať nášmu centru nový šat. Do výzvy sa môžete zapojiť svojím návrhom každej jednej zložky (názov, logo) osobitne i ako jedného celku. Výzva sa uzatvára 14. septembra 2016 o 12,00 hod. Naše informačné kanály sú okrem miestnej tlače aj webová stránka mesta a od začiatku septembra aj nová facebooková stránka. Písať nám môžete na mailové adresy: cvc.hnusta@gmail.com alebo cvc-hnusta@centrum.sk. Alebo jednoducho nechajte váš návrh na MsKS v meste. Sledujte nás a možno váš návrh vyhrá. Výhercom patria výhry a tie aj dostanú. Aké? To bude prekvapenie.

Ing. Jana Paučová, CVČ Hnúšťa

Matej Tóth chodí za tých, ktorí to potrebujú

Kampaň verejnej zbierky Biela pastelka 2016 sa ponesie v duchu prepojenia chôdze ako športovej disciplíny a chôdze nevidiacich s bielou palicou. Ambasádorom tohto ročníka sa totiž stal Matej Tóth, majster sveta v chôdzi a reprezentant SR v ľahkej atletike. Jej vyvrcholením bude pokus o zápis do Slovenskej knihy rekordov, a to zapojením čo najväčšieho počtu ľudí do chôdze s týmto symbolom nevidiacich na trati dlhej rovných 15 metrov. Presne toľko rokov totiž oslavuje jubilujúca Biela pastelka. Túto skúšku svojej odvahy môže absolvovať počas hlavného dňa zbierky, v piatok 23. septembra, každý, či už v Bratislave, Trnave, Nitre, Topoľčanoch, Trenčíne, Banskej Bystrici, Lučenci, Žiline, Martine, Prešove, Poprade, alebo v Košiciach, teda všade tam, kde sa budú nachádzať informačné stánky Bielej pastelky 2016. Navyše, v Bratislave a Košiciach bude môcť verejnosť počas celého dňa využiť bezplatné preventívne vyšetrenie očného pozadia. V Žiline budú návštevníci s pomocou osobností lúštiť nadrozmernú krížovku. Cieľom tejto verejnej zbierky je získať finančné prostriedky na podporu aktivít pomáhajúcich nevidiacim a slabozrakým ľuďom začleniť sa do normálneho života. Aj vďaka nim sa môžu bezplatne zúčastniť na špeciálnych rehabilitačných programoch zameraných na výcvik samostatnej chôdze s bielou palicou, starostlivosť o domácnosť, čítanie Braillovho písma či prácu s informač-

no-komunikačnými technológiami. V neposlednom rade je to aj osvetová činnosť - ÚNSS sa usiluje upozorňovať verejnosť na problémy nevidiacich a slabozrakých ľudí, oboznamovať ich s možnosťami ich riešenia a získavať ich podporu. Verejná zbierka sa tohto roku začala 15. júna a potrvá do 31. decembra. Počas septembrových hlavných zbierkových dní, ktoré pripadnú na 23. a 24., zaplní ulice 300 miest a obcí celého Slovenska takmer 3500 dobrovoľníkov v bielych tričkách s logom Bielej pastelky a nápisom v Braillovom písme s pokladničkami s identifikačnými znakmi zbierky v rukách. Darcom budú ponúkať biele spinky ako symbolické poďakovanie za dobrovoľný príspevok. Do 31. decembra bude možné prispieť vkladom na účet verejnej zbierky, zaslaním SMS správy v hodnote 2 € na číslo 820 alebo online cez novú stránku www.bielapastelka.sk/chcempomoc.

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska

ÚNSS je občianske združenie, spájajúce nevidiacich a slabozrakých ľudí, ich priaznivcov, priateľov a rodičov detí so zrakovým postihnutím. Má viac ako 4 000 členov združených v 65 základných organizáciách na celom území Slovenska. Svoje služby, poradenstvo a aktivity poskytuje všetkým ľuďom so zrakovým postihnutím, ktorí o nemajú záujem, bezplatne. Na Slovensku pôsobí od roku 1990.

Poslanie ÚNSS

Zdravotne postihnutí športovali

V lete sa stretli v športovom areáli v Mariássyho záhrade členovia Základnej organizácie slovenského zväzu zdravotne postihnutých v Hnúšti ako organizátori 1.ročníka športového dopoludnia. Napriek horúcemu počasiu sa odprezentovalo 24 súťažiacich. Medzi pozvanými boli aj súťažiaci z Klubu dôchodcov. Zavedenie športu ako liečebnej metódy pre telesne postihnutých možno pozorovať už v starovekom Grécku Práve preto sa vedenie ZO SZZP rozhodlo usporiadať športové dopoludnie zdravotne postihnutých. Pri športových aktivitách sa zdravotne postihnutí dostávajú do kontaktu s ľuďmi s rovnakým, alebo akýmkoľvek iným zdravotným postihnutím. Títo ľudia patria do skupiny sociálne ohrozených obyvateľov, pretože im chýba kontakt so širokou verejnosťou. Našou snahou bolo, aby účasťou na športovaní mohli získať iný životný rozmer a zlepšiť svoju životnú adaptáciu. Medzi športové disciplíny viacboj sme zaradili hod loptičkami na cieľ, beh na 60 metrov, kop loptou do bránky a chôdza. Bolo veľkým pozitívom, že sa odvážili a prišli si zašportovať. Súčas-

ťou tohto podujatia boli aj ukážky prvej pomoci dobrovoľných členiek ČK p. Mackovej Mgr. Antalovej z Lehoty nad Rimavicou. Pre všetkých súťažiacich bolo pripravené malé občerstvenie. Najlepší športovci boli odmenení diplomom a vecnou cenou. Za sponzorstvo ďakujeme Lekárni Dr. Max, Verapharm, Medic s.r.o. Pizza Gaia, ako aj niektorým členom výboru ZO. Za organizačnú pomoc ďakujeme členom Hornej Rimavy. Veríme, že druhého ročníka sa zúčastnia aj ďalší, ktorí ešte nenašli odvahu na športovanie. Poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa rozhodli urobiť niečo pre druhých.

Mgr. Oľga Berceliová

Mestské kúpalisko v tohtoročnej sezóne
 Doterajšia návštevnosť mestského kúpaliska v Hnúšti je približne na rovnakej úrovni ako minulý rok. TASR o tom informoval primátor mesta Michal Bagačka, podľa ktorého samospráve pri prevádzkovaní zariadenia počas tohto leta počasie praje. "Teplejších dní bolo asi o niečo menej ako vlni, ale keďže túto sezónu nie je otvorené kúpalisko v neďalekom Klenovci, tak sa to možno nejako vykompenzovalo a s celkovou návštevnosťou sme spokojní," uviedol primátor s tým, že kúpalisko síce nie je pre mesto ziskovou záležitosťou, budú ho však prevádzkovať a zveľaďovať aj naďalej. "Ľudia ho radi navštevujú a chceme im v rámci letných prázdnin túto možnosť relaxu dopriať," dodal. Kúpalisko v Hnúšti pozostáva z hlavného 25-metrového bazéna a vedľajšieho detského bazéna. Tohto roku bolo otvorené v polovici júna a samospráva ho plánuje prevádzkovať do konca augusta. Otvorené je denne v čase od 9.00 h do 18.00 h. V čase od 7.00 h do 8.30 h je bazén vyhradený pre ranné plávanie.

Zdroj: Echoviny.sk

Dňa 8. septembra 2016 (vo štvrtok) sa v kinosále DK v Hnúšti rozozvučia všetky dychové nástroje. Ráno o 8:15 a o 10:00 hod.sa totižto uskutoční nábor na nových členov dychovky formou výchovných koncertov pre žiakov ZŠ.

Pozývame preto všetkých, ktorí majú radi túto hudbu, aby si prišli s nami poklepkávať príjemné rytmy dychovej hudby. Vstupné bezplatné.

Bábkové divadlo v Hnúšti opäť ožije. Nábor bábkohercov sa uskutoční 5. septembra o 16.00 hod. v bábkovej sále Domu kultúry. Víťaní sú malí i veľkí, všetci tí, ktorí chcú vdychnúť život našim marionetám!

MsKS

TIC už navštívilo približne 500 ľudí

Obyvatelia Hnúšte i návštevníci mesta už naplno využívajú služby Turistického informačného centra (TIC), ktoré sme otvorili 18. júna vo vestibule kultúrneho domu. Návštevníkov víta študent Erik Kršák, ktorý je v infocentre na absolventskej praxi. Podľa jeho slov od otvorenia navštívilo TIC približne 500 ľudí, okrem Slovákov aj Česi, Nemci, Maďari a Poliaci. Jedna návštevníčka, ktorá využila aj výlet cyklobusom, bola až z Mexika. V lete infocentrum vyhľadávali mnohí Hnúšťania, žijúci v zahraničí. Turistov najviac zaujímali možnosti turistiky v regióne, najviac sa kupovali turistické mapy a pohľadnice. Návštevníci v infocentre vyplňajú aj dotazník, v ktorom monitorujeme ich spokojnosť a záujmy. Požičovňa bicyklov a cyklobus najviac zaujali domácich občanov. Počas letných prázdnin sme vypravili 10 jázd cyklobusu, ktoré smerovali do Skorušiny a do sedla Varta pod Veprom. Väčšina cykloturistov absolvovala popri tom aj peší výstup na Klenovský Vepor, ktorý je len 40 minút od konečnej zastávky cyklobusu. Na jeseň plánujeme aj novú trasu v okolí Polomu a cyklovýlety napríklad aj na Muránsku planinu.

PhDr. Roman Lebeda, zástupca primátora

„Knižnica – dom plný kníh“ – realizujeme úspešný projekt

Hlavným zámerom projektu je obnova a rozvoj kultúrneho dedičstva prostredníctvom akvizičnej činnosti knižnice so zreteľom na územný dosah jej pôsobnosti a to nákupom knižničného fondu. Nakúpime mnoho nových kníh pre vás – našich čitateľov! Knižnica prof. Štefana Pasiara v Hnúšti vo svojom pláne činnosti vychádza zo strategických úloh slovenského knihovníctva v zmysle stratégie rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2015 – 2020, §12 Zákona č. 126 / 2015 Z. z. a Metodického pokynu MK SR č. MK – 1669 / 2010 – 10/7472 z r. 2010 k určeniu štandardov pre verejné knižnice, na základe ktorých knižnica získava, spracúva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje knižničný fond čitateľskej verejnosti. V dôsledku neustále rastúcich cien kníh knižnica okrem rozpočtu z Mestského kultúrneho strediska v Hnúšti hľadá aj iné zdroje financovania. Knihovníčky knižnice vypracovali žiadosť o finančnú podporu z verejných zdrojov poskytovaných Fondom na podporu umenia v rámci výzvy č. 8/2016: Program 6.1.3 – Akvizícia knižníc v mesiaci apríl 2016 pod názvom „Knižnica – dom plný kníh“. Žiadosť zaregistrovaná pod č. 16-613-03619 bola v mesiaci jún 2016 odbornou komisiou a rozhodnutím riaditeľa Fondu na podporu umenia finančne podporená sumou 3 000,00 €. V súčasnosti sa podpisuje Zmluva o poskytnutí finančných prostriedkov.

Výstupom projektu budú nakúpené knižničné jednotky a tým rozšírený knižničný fond našej knižnice v zmysle strategických dokumentov. Zameriame sa na profil a potreby používateľov knižnice, ktorého súčasťou je identifikácia akvizičných zdrojov, stanovenie primárnych a sekundárnych spôsobov akvizície, druhov, tematiky a používateľského určenia dokumentov a ďalšie kritériá pre získavanie dokumentov do fondu knižnice. Naš súčasný knižničný fond pozostáva z náučnej literatúry pre dospelých a deti a beletrie pre dospelých a deti. Nakúpené knižničné jednotky budú predstavovať zastúpenie všetkých druhov a typov dokumentov pre všetky cieľové skupiny. Zakúpené knihy budú zakomponované do knižničného fondu knižnice v období september – november 2016 a sprístupnené všetkým používateľom. Zoznam kníh zverejníme na oficiálnej stránke mesta www.hnusta.sk. „Knižnica – dom plný kníh“ - úspešný projekt bol podporený Fondom na podporu umenia. Tešíme sa na vás. Do čítania ...

knihovníčky Knižnice prof. Štefana Pasiara v Hnúšti

Fond na podporu umenia

MINISTERSTVO KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

S knižkou v čakárni u lekára...

Milí rodičia malých pacientov, Knižnica prof. Štefana Pasiara sa rozhodla spríjemniť vám čakanie v čakárňach u našich pediatrov na Poliklinike v Hnúšti. V spolupráci s našimi milými paniami doktorkami tu bude už čoskoro umiestnená tzv. "samoobslužná knižnica" s detskými knihami, ktoré knižnica vyradila zo svojho knižného fondu alebo boli darované od čitateľov. Detičky s rodičmi si tak môžu knižky prečítať, poprezeráť v čakárni, alebo požičať domov, no vrátiť späť, aby mohli potešiť aj iné detičky. Ak sa však knižka niekomu zapáči, môže si ju ponechať a priniesť inú.

knihovníčky Knižnice prof. Štefana Pasiara v Hnúšti

KATALPA V NOVÝCH PRIESTOROCH

Ochotnícki divadelníci z Katalpy pre svoje kulisy, kostýmy a rekvizity získali nové priestory v miestnosti bývalej aranžovne, v ktorej do nedávna bol sklad nepotrebného materiálu. Týmto chceme poďakovať MsKS za vytvorenie stabilného stánku pre stretnutia a návštevy členov súboru.

Mgr. M. Pliešovský, vedúci súboru

Po roku obnovennej činnosti sú úspešní!

Opätovné oživenie činnosti detského folklórneho súboru Zrkadielko bolo úspešné. V septembri minulého roka, zápisom približne 50 detí, sa to všetko začalo a pokračovalo celý školský rok. Pravidelne sa zo spoločných stretnutí počas celého roka tešilo celkom 34 detí. Počas stretnutí sa súbor snažil spoločne hľadať tradície našich predkov a snažil sa pochopiť, ako všetko fungovalo kedysi, keď neboli mobilné telefóny, počítače a ostatné vymoženosti dnešnej doby. Detský súbor funguje prostredníctvom CVČ Hnúšťa, ako aj prostredníctvom MsKS Hnúšťa a vedú ho bývalé tanečnice FS Sinec Ing. Michaela Hroncová a Martina Stejskalová. Za vytvorené podmienky pre fungovanie súboru, podporu a oporu súbor vďačí jednak primátorovi mesta Mgr. Michalovi Bagačkovi a Mestu Hnúšťa, ako aj p. riaditeľke MsKS Mgr. Diane Vojenčiakovej. Repertoár DFS Zrkadielko tvorili detské ľudové hry, piesne, tance a višňovačky, zvyky a obyčaje nášho kraja, v ktorom deti vyrastajú. Detičky sa oboznámili so základnými ľudovými tanečnými prvkami, tradičným ľudovým odevom, hudobnými nástrojmi, vianočnými, novoročnými, fašiangovými, veľkonočnými zvykmi, zvykmi pri stavaní mája. Aj napriek krátkemu obdobiu fungovania, Zrkadielko absolvovalo už mnoho vystúpení, ako napríklad pri príležitosti 30. výročia FS Sinec, v predvianočnom období pri „vymetaní kútov bosorkami Luckami“, vo vianočnom programe mestského kultúrneho strediska, vo fašiangovom sprievode mestom Hnúšťa, pri symbolickom „pochovávaní

basy“, na súťažnej prehliadke detskej ľudovej hry a spevu Zlatá Strunka, kde speváčka Ivona Balcárová získala strieborné pásmo, pri stavaní mája na námestí v Hnúšti, pri príležitosti Dní mesta Hnúšťa, na vystúpení na folklórnych slávnostiach Klenovská rontouka. Vďaka finančnému daru primátora mesta, ako aj príspevkom od rodičov detí sa súboru podarilo rozšíriť a obnoviť krojové oblečenie pre deti a vďaka finančnej dotácii VUC BBSK sa momentálne pripravujú ďalšie nové krojové kostýmy. Detský folklórny súbor plánuje vo svojej činnosti pokračovať aj v školskom roku 2016/2017. Z dôvodu skvalitnenia tanečnej výchovy a rôzneho vekového zloženia detí, činnosť krúžku bude rozdelená do dvoch skupín. Prvá skupina – prípravka – bude pre deti od 5 do 8 rokov (2. ročník ZŠ), druhá skupina bude pre deti od 8 rokov (3. ročník ZŠ). Dátum prvého úvodného stretnutia detí spojený so zápisom na nový školský rok je 7. septembra 2016. Záver patrí poďakovaniu všetkým, ktorí DFS Zrkadielko podali pomocnú ruku a tak podporili súbor a myšlienku rozvoja a hľadania zvykov našich predkov takou peknou formou ako sú hudba, tance a spevy. Rovnako vďaka patrí aj rodičom detí, ktorí ich podporujú a pomáhajú v ich rozvoji a sú vlastne ďalšími členmi súborovej rodiny. Slovensko je malá nádherná krajinka, ktorá má krásne zvyky a každý z nás si zaslúži o nich vedieť čo najviac. U nás je to formou tance a spevu.

Ing. Michaela Hroncová, vedúca súboru

Dovoľte nám, aby sme vás v mene predsedu Mikroregiónu Rimava a Rimavica Ondreja Knechtu a podpredsedníčky Mgr. Eleny Polóniovej pozvali na výnimočné podujatie, ktoré zobrazí autentické boje prebiehajúce v Rimavskej doline o kótu "Hrb".

Podujatie sa uskutoční 10. septembra 2016 od 13:00 hod. v lokalite Hrb medzi obcami Rimavská Baňa a Rimavské Zalužany.

Ide o historické ukážky bojov, zbraní a dobovej vojenskej nemocnice.

Hlasujte za váš príbeh zo socializmu

Agentúra pre rozvoj Gemera pokračuje v realizovaní projektu STOPY, ktorého myšlienkou je zachovanie historického a kultúrneho dedičstva regiónu. 26. júla 2016 sa v Múzeu socialistických kuriozít v Hnúšti konal workshop, na ktorom sa zozbierali príbehy z čias socializmu. Tieto príbehy sú spracované do formy videí, ktoré budú postupne zverejňované na youtube kanály a Facebook-ovej stránke Múzea socialistických kuriozít od 17. augusta 2016. Jednotlivé videá môžete podporiť aj Vy svojim „lajkom“ na FB stránke. Podľa počtu lajkov a zdieľaní sa určia víťazné videá. Podmienky súťaže sú zverejnené na Facebook-ovej stránke múzea. Projekt je realizovaný s finančnou podporou MAS MALOHONT a Agentúry pre rozvoj Gemera.

APRG

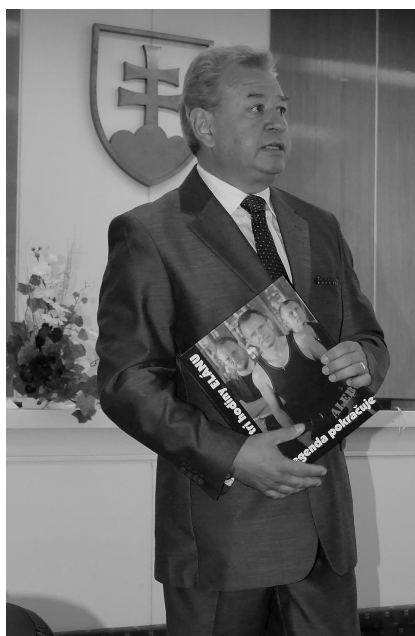

Želám ti oči, ktoré vnímajú malé každodenné veci a pozerajú sa na ne v správnom svetle. Želám ti uši, ktoré postrehnú v rozhovore to, čo je povedané medzi riadkami. Želám ti ruky, ktoré nerozmýšľajú či majú pomôcť a byť užitočné. Želám ti v správnom čase správne slovo. Želám ti milujúce srdce, ktorým sa necháš viesť. Želám ti radosť, lásku, dôveru, odovzdanosť, pokoru a dobrotu. Želám ti ľudí, ktorí ťa majú radi, ktorí s tebou súhlasia a dodávajú ti odvahy. Ľudí, ktorí sú ti oporou, ktorí môžu byť pre teba vzorom, ktorí ti pomôžu, keď si smutný, unavený a bezradný. Želám ti veľa dobrých myšlienok, srdce, ktoré preteká radosťou a schopnosť túto radosť dávať ďalej. Želám ti Božie požehnanie: pokoj, radosť, zdravie, harmóniu, ktorá vplýva na našu dušu, ale aj na náš postoj k ľuďom, zvieratám a rastlinám i k celému vesmíru!

Dožiť sa radosti kvitnúceho rána je zázrak milosti, najkrajší dar Pána. Požehnaných päťdesiat rokov oslávil náš vzácný jubilant Mgr. Jozef Trubíni pri svätej omši 6. augusta 2016. Pri tejto príležitosti v mene všetkých Hnúšťanov, Vám vyprosujeme pevné zdravie, dni naplnené radosťou a pokojom Ducha svätého.

M.Z.

Významného životného jubilea 50 rokov si pripomenul aj Mgr. Martin Pliešovský, kultúrny pracovník, člen ZPOZ-u, technický redaktor HH, miestny nadšenec histórie, vášnivý zberateľ... Prajeme mu veľa zdravia, lásky, radosť a pohody v osobnom i pracovnom živote. Kolektív ZPOZ-u

Jubilanti zahrali seniorom...

Členovia Dychovej hudby mesta Hnúšťa pripravili seniorom, žijúcim v Domove sociálnych služieb TILIA Poltár – Slaná Lehota, Domovoch dôchodcov a domovoch sociálnych služieb v Klenovci a Sušanoch krásne momenty svojim hudobným vystúpením. Sprostredkovali chvíle radosti, veselosti, možno aj trochu nostalgie pri spomienkach na časy prežité s pesničkami ich mladých čias. Predstavenie a úvodné slová mali „v merku“ zamestnanci MsKS v Hnúšti – Hilda Ginisová a Martin Pliešovský, spev a sprievodné slovo počas koncertu Paľko Machajdík. Naši seniori – kto ako mohol - pospevovali, tancovali, klopkali nohami do taktu, alebo len tak slastne hľadeli do diaľky s malým pohupovaním. Ktovie, čo im vtedy „behalo“ hlavou, ale pritajene zdvihnuté kútiky úst naznačovali, že to boli pekné spomienky. Nuž vyčariť úsmev na stareckej tvári skrývajúcej bolesti prežitého života nie je jednoduché, ale v tomto prípade sa to našim chlapcom – dychovkárom podarilo na sto percent. Odchádzali sme s pokorou, úctou a spokojnosťou, že tá hodinka melódií, či už veselých alebo smutných, pomalších i rezkejších pohladila duše našich žijúcich predkov a spríjemnila im chvíle života. Komu patrí vďaka za toto úsilie? No predsa členom dychovej hudby mesta Hnúšťa : vedúcemu Karolovi Teicherovi, umeleckému vedúcemu Peťovi Majorošovi, Miškovi Bagačkovi, Ferkovi Hradovskému, Igorovi Školníkovi, Milanovi Gabčovi, Ľubošovi Kúdelovi, z Tisovca Jankovi Čepíkovi, Milanovi Husanicovi, z Rimavskej Soboty Paľkovi Machajdíkovi, Ondrejovi Bohóvi a zo Sirku Marošovi Beláňovi a Števkovi Mičkovi.

Dychová hudba mesta Hnúšťa znovuobnovila svoju činnosť v auguste 1946. Je teda 70-ročnou jubilačnou. Vystriedali sa v nej desiatky skvelých hudobníkov a zastrešovali ju mnohé organizácie. Dnes pôsobí ako súbor záujmovej umeleckej činnosti v Mestskom kultúrnom stredisku v Hnúšti. Gratulujem súčasným členom DH, tieto tri koncerty v priebehu siedmich dní boli dôstojným začiatkom oslavy krásneho výročia tohto nášho hudobného telesa. S ďalšími vinšami – „veľa tvorivých síl, úrodu melódií a pesničiek, zdravie nech vám dovolí rozdávať svoje umenie pre potechu iným ...“ budeme pokračovať 1. októbra 2016, kedy sa všetci stretne na II.ročníku hudobného festivalu Tečkova trubka, pri Dome kultúry v Hnúšti. Srdečne pozývam všetkých.

Hilda Ginisová, MsKS Hnúšťa

KINO RIMAVA

Nedeľa 4. septembra

MALÝ PRINC

animovaný, 106 minútový
o 15.00 h., 2,-€

Streda 14. septembra

HARDCORE HENRY

dobrodružný ruský film
o 18.00 h., 2,-€

Nedeľa 25. septembra

PAT a MAT VO FILME

animovaný rodinný film
o 15.00h., 2,-€

Mesto Hnúšťa
a Mestské kultúrne stredisko Hnúšťa
Vás srdečne pozývajú na

**SÚŤAŽ VO VARENÍ
KAPUSTNICE**

IX. ROČNÍK

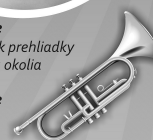
1. októbra 2016
OD 9:00 HOD.

za Kultúrnym domom
v Hnúšti

ČAKÁ NA VÁS:

09:00 - 12:00 Súťaž vo varení kapustnice
10:00 - 12:00 Tečkova trubka - 2. ročník prehliadky
dychových hudieb z mesta a okolia
11:30 Súťaž Trefa do čierneho
12:00 Súťaž Petangové zápolenie
12:30 Vyhodnotenie súťaží
13:00 Kultúrny program

Podmienky súťaže a prihlášku nájdete na www.hnusta.sk

Úspešný rok Futbalového klubu Iskra Hnúšťa

Najväčší športový klub v Hnúšti dosiahol v ročníku 2015/2016 ďalší významný úspech, čím bol postup dorasteneckého družstva do 3. ligy. Od reorganizácii v 80-tych rokoch minulého storočia naše družstvo dorastencov pôsobilo so striedavými výsledkami nepretržite v 4. lige. Do súťaže sme vstupovali skromne, s veľmi mladými hráčmi, keď končiaci hráči boli len dvaja – Erik Kršák (kapitán mužstva) a Lukáš Geňa. Cieľom bolo hrať pekný futbal a pripraviť družstvo na postup v nasledujúcom ročníku. Vydaril sa nám štart do súťaže a dostali sme sa do čela tak sme si povedali, že prečo neskúsiť zabojsť o postup už tento ročník. V jesennej časti sme zvíťazili vo všetkých zápasoch a mali sme výbornú východiskovú situáciu pred jarou. Kľúčový zápas jari sme hrali v Neninciach, prehrali sme 1:0, a prišli sme o dôležitého hráča Tomáša Nemca, ktorý si zlomil ruku a museli ho okamžite operovať (chýbal nám v ďalších dôležitých zápasoch). Kolektív sa zomkol a zvládol tlak, keď už museli zvíťaziť vo všetkých ostávajúcich zápasoch. S jedinou prehrou v súťaži sme sa umiestnili na prvom mieste so skóre 96:12 a postúpili do 3.ligy. O postup sa hlavnou mierou pričínili hráči: Erik Kršák, Lukáš Geňa, Alex Pavlov, Matúš Pačmár, Jakub Šagúľ, Martin Lackovič, Gabriel Cavar, Tomáš Albert,

Denis Caban, Tomáš Nemeč, Martin Trnavský, Jaromír Pliešovský, Peter Borláš, Martin Borláš, Arpád Lázok, Juraj Remeň. Základ tohto mužstva je ročník narodenia 1999 a jedná sa o veľmi úspešnú skupinu hráčov, ktorí aj v kategórii žiakov postúpili do 2.ligy, čiže zažili vo svojej relatívne krátkej futbalovej kariére už druhý postup. Nemusí to ale byť ich posledný podobný úspech keďže ich čakajú ešte 2 spoločné roky v kategórii dorastu. Naším hlavným cieľom je vychovať z týchto hráčov dobrých futbalistov so vzťahom k svojmu klubu, aby hlavne keď prejdú do kategórie mužov dosahovali úspechy (a dufame, že aj ďalšie postupy) v drese Hnúšte. Týmto by sme chceli, na rozdiel od iných klubov, dosiahnuť to, aby družstvo Iskra Hnúšťa reprezentovali odchovanci hnúšťanského futbalu a umožnili našim fanúšikom chodiť fandiť svojim spoluobčanom, synom, kolegom z práce alebo susedom... V takom prípade myslím že aj mesto bude mať záujem vytvoriť ešte lepšie podmienky pre športové vyžitie svojich futbalistov ako keby sa jednalo o cudzích hráčov. Gratulujeme všetkým hráčom k postupu a prajeme im veľa športových úspechov v novej sezóne 2016/2017.

Mgr. Marian Petrok

Mesto Hnúšťa
Mestské kultúrne stredisko v Hnúšti

vás pozývajú

dňa 1. októbra 2016 o 10.00 hod.

na 2. ročník festivalu dychových hudieb,
ktorý sa bude konať pri Dome kultúry
na počesť

Lacka "Tečku" Tökölyho,
dlhoročného dirigenta,
skvelého muzikanta dychových nástrojov

"Tečkova trubka"

VOLLEY SPARTAN RACE

ŠPORTOVÁ HALA HNÚŠŤA
Začiatok: 30. 9. 2016 o 17,00 hod
Koniec: 1. 10. 2016 o 17,00 hod
zmiešané družstvá

Registrácia
0915 833 293

24h
volejbalu
V HNÚŠŤI

Štartovné: 12€ / osoba

V CENE: občerstvenie, pitný režim, spomienkové tričko, welcome drink

Hnúšťanský hlas
kultúrno-spoločenský
mesačník obyvateľov
Hnúšte a okolia

Vydáva Mesto Hnúšťa
Francisciho 74
981 01 Hnúšťa
IČO 00 318 744

Redakcia: MsKS
Rumunskej armády 195
981 01 Hnúšťa

Náklad 1000 ks
Telefón: 047/542 23 84
msks@hnusta.org
www.hnusta.sk

facebook:
Mestské kultúrne stredisko
v Hnúšti

Redakčná rada:
Zodpovedný redaktor:
Mgr. Diana Vojenčiaková
Technický redaktor:
Mgr. Martin Pliešovský
Členovia:
PhDr. Margita Féderová
Ing. Oľga Maciaková

Redakcia si vyhradzuje právo
upravovať príspevky.
Názory redakcia sa nemusia
zhodovať s názormi autorov
zverejnených príspevkov.
Redakcia nezodpovedá
za ich obsah.

Tlač: NIKARA
M. R. Štefánika 25
963 01 Krupina
ISSN 1339-0511
Registračné číslo MK SR:
EV 3819/09

Sponzori:

 Mesto Hnúšťa
Mgr. Michal Bagačka

 Obec Hrachovo

 Witness
Plus
Hnúšťa

AUTOMAX RS

Milan Murinček-Mbus

 BIRELL

Miroslav Juhás
MIVE PEK

 EKOMETAL
CNC TECHNOLOGY
Peter Kardoš-EKOMETAL

 Miestna akčná skupina
MALOHONT
Realizované s finančnou
podporou Mas Malohont